

Průvodce křesťanským rodičovstvím

Jak vést děti k osobní víře a naplněnému životu
H. NORMAN WRIGHT • GARY J. OLIVER

1. KAPITOLA

BITVA O SRDCE DÍTĚTE

Gary J. Oliver

Proto ti kladu na srdce, abys rozněcoval oheň Božího daru, kterého se ti dostalo vzládním mých rukou. Měj za vzor zdravých slov to, co jsi slyšel ode mne. Svěřený poklad chraň mocí Ducha svatého, který v nás přebývá.

2. TIMOTEOVI 1,6; 1,13; 1,14

O výchově a rodičovství už byly napsány stovky knih. Něco bychom o tom měli vědět; sami jsme jich totiž několik napsali. Některé z nich, včetně několika našich, dokonce stojí za přečtení. A teď je tu další kniha. K čemu je zapotřebí? Proč psát další knihu o výchově? Takové otázky nám kladli naši přátelé. Na totéž se nás zeptal vydavatel. I my sami jsme si tuto otázku položili, když jsme o této knize hovořili poprvé. Takže, proč jsme se pustili do psaní další knihy o výchově? Proč se nakladatelství Regal ujalo jejího vydání? A proč byste měli utrácet své těžce vydělané peníze právě za tuto knihu a věnovat jejímu čtení svůj drahocenný čas?

To jsou důležité otázky a já bych na ně rád odpověděl jedním příběhem, který se stal na počátku mé profesionální dráhy psychologa a poradce.

PŘÍBĚH DONA A MARGIE

Jednoho dne zazvonil telefon. Byl to Don. „Pane doktore,“ začal, „možná si mě nebudete pamatovat, ale já a Margie jsme se s vámi setkali před několika lety, když jste v našem sboru vyučoval na semináři o manželství.“

Vzpomněl jsem si na ně okamžitě. Don byl laickým vedoucím největšího křesťanského sboru ve městě. On a jeho manželka Margie pracovali v přípravném týmu, který zajišťoval ve sboru naši službu. Byl to krásný manželský pár a na Donovi bylo znát, že Pána opravdu miluje.

Po několika úvodních větách se mi svěřil s důvodem svého telefonátu. „Víte, nikdy bych se něčeho takového nenadál.“ Potom po dlouhé odmlce a hlubokém nádechu pokračoval: „Potřebuji pomoc.“ Muž, který byl vedoucím představitelem ve své církvi i ve svém městě, muž, který byl považován za úspěšného, muž, kterému se povedlo, na co sáhl, si nyní nevěděl rady. Byl zoufalý. Vyprávěl mi, že už několik měsíců zápasí s těžkými depresemi a že jeho nejstarší syn byl právě odsouzen za zpronevěru na devět měsíců do vězení.

„Všechno se mi daří. Jen tam, kde na tom nejvíc záleží, mi úspěch uniká mezi prsty. Nedaří se mi být dobrým tátou.“

Don plánoval obchodní cestu do mého města a poprosil mě, zda bych si na něho našel čas. Když jsme se setkali, vyslechl jsem vyprávění muže, který vyrůstal v křesťanské rodině a jako mladý odevzdal své srdce Pánu. Upřímně miloval Boha a z celého srdce mu toužil sloužit. Po skončení střední školy studoval na biblické univerzitě, jejíž vedení tak důsledně usilovalo o mravní čistotu studentů, že ve škole seděli chlapci a děvčata odděleně a na každou schůzku s nimi chodila gardedáma.

Don se rozhodl již v mládí podřídit se přísné duchovní kázni, pravidelně studovat Bibli, učit se texty Písma nazpaměť, modlit se, účastnit se shromáždění církve, dávat desátky atd. Každý večer před spaním si připravil svou Bibli, poznámkový blok a kartičky s biblickými verši na kuchyňský stůl. Vstával brzy ráno a začínal den s Pánem.

Když si vzal Margie a narodily se jim děti, byl rozhodnut vychovávat je v bázni před Hospodinem. Bral je na shromáždění církve, četl jim z Bible a vedl je k samostatnému čtení Písma. Nedovoľoval jim poslouchat moderní hudbu, chodit do kina a na diskotéky. V neděli nesměly hrát karty nebo sledovat televizi.

Děti vyrostly a odešly z domova. Ovšem když opustily domov, opustily i Boha. V jejich životě začal vládnout hřích – nechtěná těhotenství, potraty, podvody, krádeže a vězení. Don mi řekl s hlubokým smutkem v hlase: „Dnes se jen jedno z mých tří dětí opět začíná alespoň trochu zajímat o duchovní věci.“

Don se domníval, že své děti vychovával správně. Měl dobré úmysly a záměry. Myslel to opravdu upřímně. Snažil se svým dětem pomoci k tomu, aby byly podobnější Ježíši. Každý den se za ně modlil. Znal pravdu a ze všech sil se snažil o to, aby jeho děti byly této pravdě vystaveny co nejvíc.

Kde se tedy stala chyba? Přestože měl dobré úmysly a udělal mnoho dobrého, něco velmi důležitého přece jen vynechal. Miloval své děti, ale neznal je. Nerozuměl jim. Nepochopil, že semínko pravdy nejlépe vzroste v takovém dětském srdci, které je kypřeno porozuměním a důvěrným vztahem.

SOUČASNÝ TREND

Jsou Donovy zkušenosti v křesťanských kruzích něčím neobvyklým? Přál bych si, abych mohl odpovědět kladně. Nedávno jsem slyšel o průzkumu provedeném mezi osmi tisíci dětmi ve věku 10 až 15 let, jejichž rodiče byli protestanti. 87 % žáků deváté třídy v rámci tohoto průzkumu vyznalo víru v Ježíše Krista jako Božího Syna, který za ně zemřel na kříži a vstal z mrtvých. To znělo úžasně, když jsem ale četl dál, čekalo mě nemilé překvapení. Pouze 20 % těchto dětí v osmnácti letech vyznalo, že jejich život patří Kristu, nebo se jakýmkoli jiným způsobem

označilo za křesťany. Neuvěřitelných 80 % z nich se otočilo zády k církvi, k víře svých rodičů i k vlastní víře.

Před několika lety jsem měl sérii vyučování v jižní Anglii. Byl jsem ohromen tím množstvím nádherných starých majestátních kostelů a katedrál. Když jsem ale viděl, že mnohá z těchto monumentálních míst zejí v neděli prázdnotou, bylo mi z toho hodně smutno. Můj anglický hostitel mi řekl, že v současnosti navštěvuje tamější protestantské kostely méně než deset procent obyvatel. Potíž přitom není v tom, že by se Anglie stala v posledních letech méně „náboženskou“, protože počet vyznavačů islámu vzrostl za posledních pět let o padesát procent.

Bližší pohled na historii církve dvacátého století prozradí, že hlavní příčinou tohoto šokujícího úpadku je život věřících rodičů a především to, jak svou víru žili před svými dětmi. Před druhou světovou válkou bylo křesťanství v Evropě zhruba na stejné úrovni, na jaké je dnes ve Spojených státech. Před několika málo generacemi ztratily děti evropských křesťanů cestu ke Kristu podobně, jako ji dnes ztrácejí mnohé americké děti.

HLUBŠÍ POSELSTVÍ

Jak k tomu mohlo dojít? V čem je problém? Co se to vůbec děje? Proč k tomu dochází? Souhlasím s doktorem Rossem Campbelem, který napsal: „Jsem přesvědčen, že problém je v tom, jak vychováváme své děti. Ve skutečnosti je *málo známe*.“¹

„Ty mi nerozumíš!“ Kolikrát jste podobný výrok slyšeli od svých dětí? Kolikrát jste totéž slyšeli od svého manžela nebo manželky? Kolikrát jste chtěli stejná slova říci někomu, koho milujete? Co je jádrem takového sdělení? Co se skrývá v hloubi duše toho, kdo taková slova říká?

Mnozí z nás mají hlavu plnou svých osobních problémů, péče o vztahy v rodině, starostí o zdraví, finanční zajištění atd., takže dokud si nějaký problém s dětmi nevynutí jejich pozornost, domnívají se, že je všechno v naprostém pořádku. Čím jsou děti starší, tím snazší je trávit s nimi méně času, méně jim naslouchat a méně je chápat.

Navzdory našim upřímným srdcím a dobrým záměrům se nám snadno může stát, že právě v době, kdy nás naše děti potřebují nejvíc, kdy procházejí nejdramatičtějšími změnami, kterými člověk může procházet, kdy se v nich formuje značná část jejich dospělé osobnosti, se necháme okolnostmi a každodenními starostmi pohltnout natolik, že své děti odstavíme na vedlejší kolej. Necháme se ovládnout neodkladnými a naléhavými úkoly a ztratíme kontakt s vývojem našich dětí.

Pokud si neuděláme čas na to, abychom se zastavili, naslouchali, kladli otázky a vědomě se ponořili do komunikace, naše děti získají dojem, že jim nerozumíme. A když jim nerozumíme, v podstatě tím dáváme najevo, že nám na nich zas až tak moc nezáleží. Pokud se to stane vícekrát, naše děti začnou hledat povzbuzení, ocenění a pocit užitečnosti jinde.

Nedávno řekl v televizním pořadu jeden z pozvaných hostů, že typická americká rodina v současnosti pracuje ročně o 1000 hodin více, než tomu bylo před 25 lety. Žijeme ve světě, v němž „zaneprázdněnost nahradila smysl, efektivita nahradila tvořivost a společenské vztahy nahradily lásku ... ve světě, v němž obecenství s Bohem nahradila práce pro Boha“.²

POSKYTUJEME CO NEJVÍC, ALE NIKOLI TO NEJLEPŠÍ

Všichni chceme pro své děti to nejlepší. Mnozí rodiče jsou přesvědčeni, že dokáží-li svým dětem zajistit hezký domov, bezpečí, dobrou stravu, značkové oděvy, dopravit je na všechny jejich sportovní akce, poskytnout jim odpovídající kapesné, koupit jim slušné auto a zajistit jim dobré vzdělání, udělali pro ně to nejlepší, co mohli.

Zmíněné věci jsou dobré, jako křesťané ale víme, že hmotné zaopatření není to nejlepší a nejdůležitější, co naše děti potřebují. To nejlepší je osobní vztah s Ježíšem Kristem a dostatek nástrojů k tomu, aby mohly růst, zrát a prohlubovat svůj charakter. Mezi nejkrásnější chvíle svého života řadím okamžiky, kdy moji tři synové, každý ve svůj čas, pozvali Ježíše Krista do svého srdce. To je ovšem jenom začátek. Nechci se u svých dětí spokojit s „pouhým“ spasením. Chci, aby poznaly, co to znamená „být připodobněn jeho Synu“. (viz Řím 8,29 NBK)

Spasení je první a základní krok, ale přesto je to jen a pouze první krok. Chci, aby mí chlapi zažili víc než jen ospravedlnění z víry. Chci, aby poznali, co to znamená žít s Bohem. Chci, aby si vypěstovali vnitřní motivaci ke studiu Božího slova, modlitbě, aktivnímu životu v církvi i jasnému a smělému sdílení své víry. Chci, aby byli citově stabilní, aby dokázali milovat, aby se dokázali poprat s problémy a řešit konflikty, aby dokázali zakoušet biblické pravdy v každodenním životě. Jak dovedeme své děti od rozhodnutí přijmout záchranu v Kristu k učednictví, od víry v Ježíše k jednání podle Ježíšova příkladu?

O TOM JE TATO KNIHA

Přesně o tom tato kniha je. Při jejím psaní jsme prosili Boha, aby vám tato kniha pomohla rozvíjet váš vztah s Kristem takovým způsobem, abyste na jeho základě lépe porozuměli svým dětem, a tak zvýšili pravděpodobnost, že z nich vychováte duchovně zdravé a inteligentní osobnosti. Osobnosti, které milují Ježíše, jednají jako Ježíš, zrcadlí Ježíšův charakter a chtějí s Ježíšem trávit svůj čas. Osobnosti, které chápou, v čem je pravá chlouba, o které hovoří následující slova:

„Ať se moudrý nechlubí svou moudrostí,
ať se bohatýr nechlubí svou bohatýrskou silou,
ať se boháč nechlubí svým bohatstvím.
Chce-li se něčím chlubit, ať se chlubí,
že je prozíravý a zná mne;
neboť já Hospodin prokazuji milosrdenství
a vykonávám na zemi soud a spravedlnost;
to jsem si oblíbil,“
je výrok Hospodinův. (Jr 9,23-24)

Tato kniha vám pomůže objevit, co to znamená být moudrým a chápajícím rodičem. V Přísloví 13,20 se píše: „Kdo chodívá s moudrými, stane se moudrým, kdežto tomu, kdo se přátelí s hlupáky, se povede zle.“ U dětí, které žijí s moudrými rodiči, které slyší moudrá slova a vidí moudré jednání, je mnohem větší pravděpodobnost, že z nich vyrostou moudří dospělí.

RODIČE, KTEŘÍ ROZUMÍ SVÝM DĚTEM

Je pravda, že rodiče, kteří chtějí svým dětem rozumět, se zajímají o jejich chování. A přece se může stát, že je soustředění na chování jejich dětí odvede od dalších věcí. Zcela oprávněný zájem o vystupování našich dětí může zatlačit do pozadí naprostou prioritu – jejich osobnost. Jejich činy se mohou v našich očích stát důležitějšími než to, kým jsou doopravdy.

RODIČE, KTEŘÍ CHTĚJÍ POROZUMĚT SVÝM DĚTEM, SE NESPOKOJÍ S POUHÝM ROZEBÍRÁNÍM A HODNOCENÍM PRAVDY. TAKOVÍ RODIČE UKAZUJÍ V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ JEJÍ MOC, SVĚŽEST A PLATNOST.

Rodiče, kteří dětem rozumí, se daleko víc zajímají o stav dětského srdce. Jejich úkolem je něco víc než informovat děti o tom, co není správné a kterých činností se mají vyvarovat. Rodiče, kteří chtějí porozumět svým dětem, se nespokojí s pouhým rozebíráním a hodnocením pravdy. Takoví rodiče ukazují v každodenním životě její moc, svěžest a platnost.

Na samém začátku vás musíme zcela otevřeně upozornit, že přijmete-li pro sebe tyto normy a vize, budete-li se opravdu snažit své děti pochopit, bude vás to něco stát. Každý den potkáte více příležitostí, než kolik jich dokážete využít. Vždy se budou nabízet nové věci, které by se daly vyslechnout, vyzkoušet, udělat, naučit a prozkoumat. Každý den je nabídka možností stále širší a bohatší. Možností je víc, než dokáže člověk využít. Proto se musíme rozhodovat a volit.

Rozhodujeme se jak vědomým výběrem, tak vědomým odmítnutím. Máme-li se rozhodovat moudře, potřebujeme určitý rámec, který nám umožní hodnotit, co je dobré, co lepší a co nejlepší. Jak zjistíme, které dobré a lepší věci musíme kvůli věcem nejlepším odmítnout, a které naopak odmítnout nemůžeme?

Z Božího pohledu je jednou z těch „nejlepších“ věcí náš vztah s dětmi. Rozhodnu-li se být dobrým a zbožným rodičem, může to znamenat, že nebudu mít čas, peníze nebo energii na spoustu dobrých a lepších věcí, které bych moc rád dělal. V mnoha těchto oblastech bych mohl podávat velmi dobré výkony. Mohl bych jimi vydobýt slávu a čest Božímu jménu nebo si při nich užít spoustu legrace, případně by mi pomohly maximálně zhodnotit moje obdávání.

Rozhodnutí stát se rodičem, který rozumí svým dětem, ovlivní vaši kariéru, volný čas, koníčky i přátelství. Nebudete si už moci tolik číst nebo tolik sportovat, nebudete mít tak velký dům ani tak nové auto, nebudete mít tolik peněz na lyžování nebo na potápění a v golfu budete stále víc pozadu.

Můžeme život strávit s dobrými věcmi, nebo svou energii investovat do věcí nejlepších. Setkal jsem se s mnoha rodiči, kteří by si mě díky svým příjmům mohli desetkrát koupit se vším, co mám, kteří měli několik domů, ale kteří mi se slzami v očích a s rozbolavěným zmučeným srdcem vyprávěli, že kdyby mohli začít znovu, rozhodně by ty nejdůležitější věci položili na první místo.

Náročný úkol

ZÁPAS S ANAKONDOU

Loni mi jeden přítel přinesl z internetu článek, který údajně pocházel z manuálu pro dobrovolníky mírových jednotek armády USA pracující v amazonské džungli. Píše se v něm, co má člověk dělat, když ho napadne anakonda, největší had na světě. Anakonda může dorůst délky až 10 metrů a nabyt hmotnosti mezi 150 až 200 kg. To je skutečně obrovský had. Věděli byste, jak se zachovat v případě napadení anakondou? Odpověď vás možná překvapí. Tohle jsou rady amazonským dobrovolníkům:

1. Napadne-li vás anakonda, neutíkejte, had je rychlejší než vy.
2. Lehněte si rovně na zem, připažte ruce k bokům a nohy přitiskněte k sobě.
3. Zasuňte bradu.
4. Had se připlazí a začne do vás strkat a lézt přes vás.
5. Nepocházejte panice.
6. Až vás had prozkoumá, začne vás polykat od nohou – vždycky od nohou. Nechte ho pozřít vaše chodidla a kotníky. Zachovejte klid.
7. Pak do sebe had začne soukat vaše lýtka. Musíte ležet v naprostém klidu. Bude to chvíli trvat.
8. Když vás had spolkne až ke kolenům, rukou se pomalu a neznatelně přiblížte k pasu, uchopte svůj nůž a velmi jemně ho zasuňte po straně do hadovy tlamy mezi koutek jeho tlamy a vaši nohu. Potom prudce trhněte směrem nahoru a rozpárejte hadovi hlavu.
(A tyhle poslední dva body mě skutečně zaujaly!)
9. Vždy u sebe mějte svůj nůž.
10. Vždy mějte nůž dobře nabroušený.

Dnešním světem se plazí mnoho filozofických, vztahových, sociálních a duchovních anakond, které by chtěly pohltit naše děti. Jak tyto anakondy vypadají? Jednou z nich je třeba učení, že všechno je relativní. Nic není jisté. Děti jsou povzbuzovány k tomu, aby zpochybňovaly a zkoumaly všechny hodnoty, obzvláště ty, které přejala doma nebo v církvi. Světští odborníci na výchovu dětí tvrdí, že bychom s dětmi měli v oblasti hodnot jednat jako s primitivními divochy. Dejte jim svobodu vybrat si vlastní hodnoty z dekadentního a převráceného menu situační etiky.

Další anakondou je fakt, že dnešní mladí lidé nemají mnoho dobrých vzorů, na nichž by mohli vidět zralý charakter a čestnost. „Naše společnost nahradila hrdiny pop-hvězdami, touhu po dobře zbudovaném charakteru úsilím o štíhlou postavu, hloubku osobnosti nahradil image osobnosti. V politice je pěkně upravený řečník důležitější než autor projevu a k volebním urnám přistupujeme nikoli se zralým názorem na to, jak by stát měl vypadat, ale se srdcem plným obrazů, emocí a sloganů nacpaných do třicetisekundových zvukových klipů.“³

VLIV MÉDIÍ NA NAŠE DĚTI

Většina dnešních dětí ví mnohem víc o postavičkách South Parku než o Bibli. Média vedou otevřený útok na tradiční rodinné hodnoty. Americká asociace pro rodinu zveřejnila zprávu, že 89 procent sexuálních scén prezentovaných v televizi v hlavním vysílacím čase se odehrává mimo manželství. Pokud jsou děti tímto způsobem v televizi otevřeně vystavovány mimomanželskému sexu, může se to projevit posunem morálních hodnot (Dr. J. Bryant a S. C. Rockwell).⁴

MÉDIA NEZBAVUJÍ NAŠE DĚTI CITLIVOSTI JEN V OBLASTI MORÁLKY,
ALE ROVNĚŽ V NICH NIČÍ CITLIVOST NA DESTRUKTIVNÍ ÚČINKY NÁSILÍ.

Podle publikace „Průvodce současnou filmovou tvorbou pro rodiče“ (The Parent's Guide to Current Movies) obsahuje průměrný „přístupný“ film dvanáct vulgárních výrazů, 10 obscénností a 6 sexuálních narážek, často zcela otevřených.⁵ U filmů „přístupných od 13 let“ můžete tato čísla zdvojnásobit. Rozsah morálního úpadku je dobře ilustrován tím, že McDonald nedávno nabízel k dětskému menu Happy Meal videokazetu s „přístupným“ filmem. Ve filmu se vtipkuje o onanii, ukazuje se v něm svádění k orálnímu sexu a celý je prospikován posměšky a zlehčováním Boha. Média nezabavují naše děti citlivosti jen v oblasti morálky, ale rovněž v nich ničí citlivost na destruktivní účinky násilí.

Kačera Donald a další postavičky dřívějších kreslených seriálů nahradili dnes téměř ve všech komiksech na knihkupeckých pultech drogy, sex a kreslení superrváci. To vše je přichystáno pro malé děti. Dálkové ovládání televizorů umožňuje dětem přepínat ze *South Parku* na *Nejslabší, máte padáka!* Již v útlém věku se děti vyzbrojí joysticky, kterými ovládají animované hrdiny počítačových stříleček. Nejpopulárnější dětské počítačové hry produkované velkovýrobci s příjmy v milionech dolarů jsou plné démonů, čarodějnic a satanského násilí.

Bylo zajímavé pozorovat údiv mnoha lidí nad tím, že jedenáctiletý a třináctiletý chlapec zmasakrovali pět lidí. Přitom jsem četl studie, z nichž vyplývá, že dnešní děti sledují 43 hodin týdně násilnické seriály, v nichž je průměrně 48 násilných činů za hodinu. Za deset let, od pátého do patnáctého roku věku, děti zhlédnou v televizi odhadem 13 000 násilných smrtí člověka.

Souhlasím s Joe Whitem, který napsal, že „toto období se do historie zapíše jako doba, kdy byly rodinné hodnoty zasypány palbou antirodinného vzdělání, zákonů a zábavy. Taková palba je nejničivější, když zasáhne srdce našich dětí, jejichž generace zaplní budoucnost větším množstvím promiskuity, sebevražd, potratů, závislostí a bezpočtem dalších případů morálního úpadku než kterákoliv generace před nimi“.⁶

Podívejme se na příklad, do jaké míry se rodinné hodnoty změnily za poslední čtyři desetiletí. Autorka a koproducentka seriálu „Roseanne“ Betsy Bornsová srovnala některé členy rodiny Connerových z *Roseanne*, nejpopulárnějšího rodinného seriálu počátku devadesátých let, s jejich obdobou z padesátých let – Cleaverovými ze seriálu *Leave It To Beaver*.

June Cleaverová

- Žena v domácnosti.
- Její dům je čistý, její vlasy upravené. Jídla podává včas.
- Miluje pečení a sekání trávy.
- *Významný romantický okamžik:* Jde ke dveřím a políbí svého manžela.
- *Na co je hrdá:* Žije pro svého manžela a děti.

Ward Cleaver

- Má stálou práci jako úředník.
- Jeho synové, Wally a Beaver, jej oslovují „tatínku“.
- Rád čte zprávy z novin.
- Po návratu domů potrestá děti.
- *Moudrá rada synům:* „Vždy se řiďte zlatým pravidlem.“

Beaver

- Plachý, příjemný.
- Schovával si peníze do šuplíku na ponožky, protože si chtěl ušetřit na kolo.
- *Významný okamžik z dětství:* Rozbil okno otcova auta baseballovým míčkem.
- *Roztomilá klukovina:* Uvázl na konstrukci billboardu, když se chtěl podívat, zda je v misce na billboardu opravdová polévka.

Wally

- *Šokující přiznání pubescenta:* Přiznal, že lhal, aby zapůsobil na dívku. Později se omluvil.
- *Vysněné rande:* Klidný večer v dobře osvětlené kavárničce.
- *Výběr přátel:* Přivedl si po škole na návštěvu svého ušmudlaného kamaráda Eddieho Haskella.
- *Období, kterým prošel:* Plácal si na hlavu spoustu pomády a vyráběl divoké účesy. June ho pokárala.

Roseanne Connerová

- Číšnice na plný úvazek.
- Její dům je bojová linie, její vlasy vrabčí hnízdo. Jídlo se podává z porcí v mrazáku.
- Miluje pekařství a kouření trávy.
- *Významný romantický okamžik:* Jde do gay klubu a políbí lesbičku.
- *Na co je hrdá:* Nechá svého manžela a děti žít.

Dan Conner

- Spravuje nákladáky.
- Jeho dcera mu jednou řekla, že je „Führer“.
- Rád pije pivo z plechovky.
- Děti dostanou výprask, když na to má Roseanne náladu.
- *Moudrá rada synům:* „Nečůrejte za garáží. Zničíte rajčata.“

D. J.

- Zlomyslný, nezvladatelný.
- Schovával si do svého pokoje časopisy pro dámy, aby si je mohl v klidu prohlédnout.
- *Významný okamžik z dětství:* Šel na školní párty a „šáh si na kozy“.
- *Roztomilá klukovina:* Jednoho dne ukradl rodinné auto a „zaparkoval“ ho do příkopu.

Darlene

- *Šokující přiznání pubescenta:* Přiznala, že vyzkoušela kokain; později si dala ještě jednu.
- *Vysněné rande:* Divoká noc v laciném motelu.
- *Výběr přátel:* Přivedla si domů svého kluka Davida, kterého dřív jen využívala, a začala s ním žít.
- *Období, kterým prošla:* Přebarvila si vlasy načerno a upadla do dvouleté deprese.⁷

Pokud jste tomu dříve nevěřili, toto srovnání vás přesvědčí, že se časy změnily. Nastoupily jiné hodnoty a jiné priority. Smutné je, že tyto změny nepřinášejí nic dobrého pro manželství, rodinu ani děti. Mohli bychom být v pokušení upadnout do zoufalství a poddat se beznaději. Bůh je ale stále na trůnu. Máme zaslíbení Božího slova a přebývá v nás jeho Duch svatý, takže nic by nemohlo být vzdálenější pravdě než tvrzení, že náš zápas nemá naději.

Je pravda, že na naše děti působí různé silné kulturní vlivy. Přesto i za těchto podmínek můžeme mít z Boží milosti největší moc my. Vychovávat děti neznamena jen poskytovat jim dobré vstupní informace. Je to víc než vytvoření konstruktivního prostředí domova a dobré interakce mezi dětmi a jejich rodiči.

RODIČE JSOU POVOLÁNI K UČENÍ

Cílem křesťanské výchovy nejsou děti vybavené pouze dobrým poznáním o Bohu. Chceme děti uvést do osobního vztahu s Bohem. Chceme, aby děti skutečně věřily, že Boží slovo má co říci do všech oblastí jejich života. Chceme děti naučit Hospodinovým cestám a pomoci jim porozumět Božímu charakteru. Pomáháme jim vnímat temnotu jejich vlastního srdce a uvědomit si, jak je nebezpečné žít sám bez Boží ochrany a spoléhat jen na sebe. To znamená, že je musíme seznámit s mocí kříže a se zaopatřením poskytnutým v Božích zaslíbeních.

Bůh nás povolal k tomu, abychom své děti vedli, sytili, vychovávali a kázali. Ze svého svrchovaného rozhodnutí nám svěřil postavení autority vůči našim dětem a my musíme být ochotni tuto zodpovědnost přijmout.

V 1. Mojžíšově 18,19 Bůh mluví o Abrahamovi: „Důvěrně jsem se s ním sblížil, aby přikazoval svým synům a všem, kteří přijdou po něm: Dbejte na Hospodinovu cestu a jednejte podle spravedlnosti a práva, ať Hospodin Abrahamovi splní, co mu přislíbil.“

V Efezským 6,4 je uveden příkaz, abychom své děti vychovávali „v kázni a napomenutích našeho Pána“. Děti se naučí správně rozhodovat, když sledují vzor svých rodičů, kteří jim dávají příklad moudrým rozhodováním v jejich zájmu.

Klíč k tomu, abychom svým dětem pomáhali efektivně růst do podoby Ježíše Krista, je: porozumět jim a ujistit se, že oni vědí, že jim rozumíme. To je ústřední myšlenkou této knihy. Vědí vaše děti, že vám záleží na tom, co prožívají? Čím jste jim tento svůj zájem dali v uplynulém týdnu najevo? Pokud jim nebudeme vzory a nedáme jim jednoznačně najevo, že je důležité, co si myslí a čemu věří ony, proč by měly usoudit, že je důležité chápat, co si myslíme a čemu věříme my? Jen proto, že jsme jejich rodiče? Takhle to nefungovalo před sto lety a naneštěstí to nefunguje ani dnes!

Je-li pravdou, že z hojnosti srdce mluví ústa, co je tedy v srdcích našich dětí? Jak se naučí vyjadřovat, co mají na srdci? Co se stane, když se pokusí neohrabaně nebo nezrale vyjádřit, co se děje v jejich nitru? Napomenete je, zahanbíte a obviníte? Pokoříte je? Zareagujete obligátním „to snad ne“?

V knize Přísloví 20,5 se píše: „Jak hluboké vody je rada v srdci muže, muž rozumný z ní čerpá.“ Dnešní křesťanští rodiče by se měli naučit, jak sledovat stav srdce svých dětí a jak od svých dětí zjistit, kdo jsou a co je pro ně nejdůležitější. Proto byla napsána tato kniha, abychom vám s tím pomohli.